

Kyyjärven kunta

Tarkastuslautakunnan ARVIOINTIKERTOMUS 2025

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Kyyjärven kunnan ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Niiden toiminta on kunnan muista organisaatiosta ja johdosta riippumatonta. Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat kunnanvaltuutettuja. Valtuusto on kokouksessaan 9.6.2025 (§ 38) valinnut tarkastuslautakunnan, jonka kokoonpano on seuraava:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Raimo Tamminen, pj.	Lasse Kainu
Esa Oksa, vpj.	Ritva Jääskeläinen
Jenni Parkkonen	Päivi Lehtinen

Kunnanvaltuusto on valinnut vuoden 2025 tilintarkastajaksi BDO Audiator Oy:n. Kunnan vastuualaisena tilintarkastajana on tilikaudella 2025 on toiminut JHT, HT Joni Mäkitalo. Kunnan avustavana tilintarkastajana on toiminut Juho Härkönen.

Kunnan tytäryritysten vastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, HT Joni Mäkitalo. Tarkastuslautakunnan toimintaan liittyviä valmistelu- ja sihteerintehtäviä on hoitanut Jouni Kujala.

Arvioinnin toteuttaminen

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2025 arviointia varten yhteensä viisi kertaa. Tarkastuslautakunnan työ on pohjautunut kunnallisen päätöksenteon sekä kunnanvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen seurantaan ja tarkasteluun sekä viranhaltijoiden haastatteluihin. Tarkastuslautakunnan kuultavana ovat olleet: vt. kunnanjohtajan virkaa vuonna hoitaneet Maija-Liisa Immonen ja Kati Tiala sekä sivistysjohtaja-rehtorina toiminut Sanna Honkonen, kunnanvaltuuston puheenjohtaja Maija Uusisalo ja kunnanhallituksen puheenjohtaja Jarkko Hänninen.

Tarkastuslautakunta on hyväksynyt 15.10.2025 oman työohjelmansa tilikaudelle 2025. Samana päivänä on merkitty myös tiedoksi tilintarkastajan tarkastussuunnitelma ja työohjelma vuodelle 2025.

Vuodelle 2025 asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden arviointi perustuu pääasiassa kunnanhallituksen laatimaan tasekirjaan ja viranhaltijahaastatteluihin sekä lautakunnan jäsenten havaintoihin toimielinten pöytäkirjojen perusteella.

Tilintarkastaja on raportoinut lautakunnalle kokouksissa tilintarkastuksen etenemisestä. Lisäksi tilivuodelta 2025 tilintarkastaja on antanut yhteenvetoraportin koko tilivuoden tarkastuksesta.

Kunnan talouden arviointi

	2025	2024	2023	2022	2021
Tilikauden ylijäämä (1000 €)	611	993	194	829	765
Vuosikate (1000 €)	1001	1384	726	839	1127
Vuosikate €/asukas	887	1198	618	701	915
Vuosikate poistoista %	257	354	141	8669	311,6
Omavaraisuusaste, %	30,3	26	19	17	12
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	178	189	193	99	105
Kassan riittävyys pv	491	403	442	207	214

Taulukko 1. Tunnuslukujen vertailu

Tilikauden ylijäämä päättyneen tilikauden osalta on 611 tuhatta euroa. Viiden vuoden tarkastelujaksolla on jokaisena vuotena pystytty tekemään ylijäämäinen tulos. Tarkastuslautakunta pitää positiivisena asiana, että luku on ollut positiivinen koko tarkastelujakson aikana.

Vuosikate kertoo sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen. Vuosikate on tilikaudella positiivinen ja riittänyt kattamaan poistot päättyneellä tilikaudella. Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääristä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Kyyjärven kunnan vuosikate per asukas on ollut päättyneellä tilikaudella 887 euroa.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Kyyjärven kunnan omavaraisuusaste vuonna 2025 oli 30,3 %.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka suuri osa kunnan käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi kyseinen tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selvittää velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Kyyjärven kunnan suhteellinen velkaantuneisuusprosentti vuonna 2025 oli 178 %.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset, Kyyjärvellä tunnusluku vuonna 2025 oli noin 491 päivää.

Yhteenvetona tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan talouden tasapainottaminen vaatii yhä toimenpiteitä ja aikaa. Talouden tasapainon aktiivinen seuraaminen ja tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen on edelleenkin ajankohtaista. Huolta herättää tiettyjen tunnuslukujen heikkous, sillä tunnusluvut ovat paljon maan keskiarvoja heikompia. Erityisen huolissaan tarkastuslautakunta on kunnan omavaraisuuden ja suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluvuista.

Vertailu kriisikuntia kuvaavien tunnuslukujen raja arvoihin

Kriisikuntamenettelyä koskevat säännökset on siirretty kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetusta laista kuntalakiin (410/2015). Samalla kriisikuntakriteerien tarkastelu ulotettiin koko kuntakonserniin. Kuntalain 118 § mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa, tai rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1. Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;
3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla
4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

Raja-arvojen täyttymistä tarkastellaan seuraavassa taulukossa:

Kriteeri	Konserni	Raja-arvo 2025	Kyllä / Ei 2025	Kyllä / Ei 2024
1	225,4 %	80 %	ei	ei
2	9,90	+ 2,0	kyllä	kyllä
3	12 120	ei saatavilla vielä	oletettavasti ei täyty	ei täyttynyt
4	0,8	0,8	ei	ei

Kyyjärven kunnan taseessa on kumulatiivista alijäämää 1,26 miljoonaa euroa ja kuntakonsernin taseessa on kumulatiivista alijäämää 1,55 miljoonaa euroa. Kuntalain asettaman kriteeristön perusteella Kyyjärven kunta luokitellaan kriisikunnaksi, sillä kunta ei kyennyt kattamaan alijäämiä tarvittavassa ajassa. Tämän lisäksi kunnan konsernitilinpäätöksessä on alijäämää per asukas 1 374 euroa. Kunta on mukana valtiovarainministeriön määräämässä arviointimenettelyssä. Kyyjärven kunta on sitoutunut talouden tasapainottamistoimenpiteisiin ja lähtökohtana on, että kunnan konsernin alijäämät tulevat katetuksi 2027 vuoteen mennessä.

Tavoitteiden toteutuminen

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus on laadittu tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa esitettyihin tietoihin perustuen.

Kyyjärven kunta jakautuu kolmeen eri tulosalueeseen

- 1 Hallinto-osasto
- 2 Sivistysosasto
- 3 Tekninen osasto

Tulosalueiden sekä kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista arvioidaan seuraavassa:

Hallinto-osasto

Kyyjärven hallinto-osasto muodostuu kunnan

- yleishallinnosta
- elinkeinopalveluista, sekä
- maaseutupalveluista

Yleishallinto

Yleishallinnon keskustoimisto vastaa kunnan yleishallinnosta ja päätöksentekoon liittyvistä valmistelutehtävistä sekä tiedottamiseen ja kunnan kokonaismarkkinointiin liittyvistä asioista. Talousarvion toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025 ovat sisältäneet muun muassa paperisen arkistohallinnan ajantasaistamisen, talouden raportoinnin ajan tasalla pitämisen, sujuvien ja turvallisten vaalikäytäntöjen tekemisen, sekä tuulivoimakaavoitukseen liittyvien viranomaislausuntojen ja kuulutusten järjestämisen.

Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalveluiden toiminta-ajatuksena on tukea työllisyyttä ja jatkuvan ja kannattavan liiketoiminnan kehittymistä. Talousarvion toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025 ovat sisältäneet muun muassa elinkeinopalveluiden ostamiseen liittyvän tyytyväisyyden ja tavoitteellisen alueyhteistyön Sydänsuomessa verkoston kehittämishankkeiden kautta.

Maaseutupalvelut

Maaseutuhallinnon asiakaspalvelut tuotetaan yhteistoiminta-alueella, jossa isäntäkuntana toimii Pihtiputaan kunta.

Sivistysosasto

Sivistysosasto muodostuu seuraavista tulosalueista: koulutuspalveluista, kirjastopalveluista, vapaa-aika- ja kulttuuripalveluista sekä varhaiskasvatuspalveluista.

Tavoitteena on luoda edellytyksiä ja asettaa suuntaviivoja hyvinvoinnin sekä opetus- ja sivistystoimen (koulu-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimi, varhaiskasvatus, kansalaisopisto, musiikkitoiminta, taiteen perusopetus) kehittymiselle ja arvioida toimintaa. Tavoitteet on pääosin saavutettu.

Tekninen osasto

Tekninen osasto muodostuu seuraavista tulosalueista: tekniset palvelut, rakentamis- ja ympäristöpalvelut, tilapalvelut ja liikelaitokset.

Tekninen hallinto vastaa hallinnon, liikenne- ja yleisten alueiden lisäksi tilapalveluista, liikelaitoksista ja velvoitetyöllistämisestä. Rakennustarkastajan tehtävät on ostettu Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluilta.

Vesi- ja viemärlaitos on eriytetty lainsäädännöllisistä syistä omaksi taseyksikökseen 1.1.2016 alkaen. Muutoksen myötä toiminta on pyritty saamaan yhä läpinäkyvämmäksi ja vertailukelpoisemmaksi. Vesi- ja viemärlaitoksen kustannukset ja investoinnit pitäisi kattaa pitkällä aikavälillä asiakkailta perittävillä maksuilla. Maksuilla pitäisi pystyä varautumaan myös jo tiedossa oleviin uusinwestointeihin. Vesi- ja viemärlaitoksen päättyneen tilikauden ylijäämä oli 11 129,43 euroa. Kumulatiivisesti vesi- ja viemärlaitos on ylijäämäinen 3931,76 euroa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että tilinpäätöksessä asetettujen toiminnallisten tavoitteiden toteumat on selostettu tiivistetysti. Tarkastuslautakunta kehottaa pitämään tavoitteet realistisina sekä riittävän korkealla tasolla.

Konserniyhtiöt

Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy on kunnan 100 %:sti omistama tytäryhtiö. Yhtiön omistuksessa on yhteensä 71 asuntoa. Vuoden keskimääräinen käyttöaste on ollut 88 %, joulukuun lopussa 75 %. (vrt. edellisvuonna 89 %). Vuokra-asuntojen tilikauden tulos oli -22 292 euroa.

Kiinteistö Oy Kyyjärven Liikekeskus omistaa ja hallitsee kirkonkylän korttelin 27 asuinliiketonttia ja sille rakennettua rakennusta. Kunta omistaa 100 % yhtiöstä. Yhtiön tilikauden tulos oli 2 468 euroa.

Kyyjärven Lämpö Oy perustettiin vuonna 2015. Se on kunnan 100 % omistama tytäryhtiö, jonka toimialana on kaukolämmön tuotanto ja jakelu. Yhtiön tilikauden tulos oli -8 217 euroa.

Hyvinvoinnin- ja terveyden edistämistyön arviointi

Tarkastuslautakunta toteaa, että hyvinvoinnin- ja terveyden edistämistyötä on kunnassa hoidettu asianmukaisesti. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen toteutumista ohjaa valtuustokausittain tehtävä hyvinvointisuunnitelma, jossa määritellään hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit. Vuosittaisessa hyvinvointikertomuksessa tarkastellaan kuntalaisten hyvinvointia hyvinvointisuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin ja toiminnan painopisteisiin peilaten. Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitteet on pääosin saavutettu hyvin.

Yhteenveto

Kokonaisuutena voidaan todeta, että Kyyjärven kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu asianmukaisesti ja toiminnalliset tavoitteet on pääosin saavutettu. Alijäämän kattaminen vuoteen 2027 mennessä vaatii vielä työtä.

Tarkastuslautakunta esittää tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tulosalueiden johtaville viranhaltijoille tilivuodelta 2025.

Kyyjärvellä 27.5.2026

Raimo Tamminen
puheenjohtaja

Esa Oksa

Jenni Parkkonen